

Meerjarenaanpak Bedrijfsvoering

Een investering in de kwaliteit van onze ICT-systemen is noodzakelijk. Het gaat daarbij om meer dan het aanschaffen van computers. Het gaat om een groot aantal soms fundamentele aanpassingen, die een ingrijpende impact hebben op de hele bedrijfsvoering, maar nodig zijn om onze taken als overheid ook in de toekomst adequaat te kunnen vervullen. Omdat het vraagstuk zo breed ingrijpt in de organisatie en omdat de voortgang ervan mede afhankelijk is van de voortgang van een aantal Rijksprojecten, kiest de directie voor een meerjarenaanpak in de vorm van een programma.

In deze notitie worden de volgende onderdelen belicht:

1. Aard van het vraagstuk/Waarom is het nodig?;
2. Wat gaan we doen?
3. Hoe pakken we het aan

Aard van het vraagstuk

Waarom is het nodig, waarom nú en waarom zoveel?

ICT: van handig hulpmiddel tot onmisbaar onderdeel

Een van de kenmerkende ontwikkelingen van de afgelopen decennia in de samenleving is de forse toename van de rol en het belang van ICT. Waar het eens een handig hulpmiddel was voor tekstverwerking en ingewikkelde berekeningen, is ICT in recordtijd geëvolueerd tot een onmisbaar onderdeel van het dagelijks leven. Deze maatschappelijke ontwikkeling raakt uiteraard ook de overheid. De overheid van nu opereert in een netwerkomgeving. Dat is niet zozeer een eigen keuze, maar een gegeven. Of zij trendsetter of volger is bij de adoptie van nieuwe technologie kan zij niet (meer) zelf bepalen. Burgers scheppen een realiteit die de overheid heeft te volgen, responsiviteit en het vermogen om adaptief met ontwikkelingen om te gaan zijn eigenschappen die eisen stellen aan de hedendaagse overheid¹. Zoals de ICT niet meer weg te denken is uit de moderne samenleving, kan een overheidsadministratie niet meer zonder informatietechnologie. Zonder overdrijving kan worden gesteld dat de continuïteit van de uitvoering van overheidstaken sterk -en in steeds sterkere mate- afhankelijk is van techniek en systemen. De laatste jaren heeft de samenleving zich ontwikkeld van een e-samenleving, waarin de nadruk lag op technologische mogelijkheden, naar een i(nformatie)-samenleving waarin informatiestromen van steeds groter belang zijn. Hierbij past een transparante overheid die de digitale mogelijkheden inzet voor betere dienstverlening en gegevensuitwisseling, en een overheid die burgers centraal stelt in de informatiestromen².

Dat alles maakt dat ICT voor de overheid inmiddels van groot strategisch belang is³.

Levensader voor overheidsketen

De technische ontwikkelingen brengen ook nieuwe mogelijkheden binnen handbereik om de dienstverlening te verbeteren. Vanuit het belang van burger of bedrijf stemmen de verschillende overheden hun activiteiten steeds beter op elkaar af. De overheid organiseert haar processen in een keten, hetgeen uiteraard ook eisen stelt aan de uitwisselbaarheid van informatie over organisatiegrenzen heen.

In haar regeerakkoord heeft het huidige kabinet een forse ambitie opgenomen voor verbetering van de dienstverlening door de overheid, waaronder alle overheidslagen worden begrepen. Deze ambitie vergt een gezamenlijke en effectieve aanpak van alle overheden om te komen tot een aantoonbare verbetering in de kwaliteit van digitale overheidsinformatie en overheidsdienstverlening, een aanzienlijke vermindering van administratieve lasten voor de burgers en efficiencywinsten bij de overheid⁴.

Een goed voorbeeld van zo'n efficiënte ketenaanpak is de uitvoering van de nieuwe Omgevingswet⁵. Op 1 juli jongstleden heeft de minister van Infrastructuur en Milieu met de voorzitters van de VNG, het IPO en de Unie van Waterschappen het 'Bestuursakkoord Implementatie Omgevingswet' ondertekend. In dit Bestuursakkoord zijn afspraken vastgelegd over de implementatie van de wet- en regelgeving. Een belangrijk onderdeel daarvan is een gezamenlijk implementatieprogramma voor de feitelijke invoering in de praktijk en de digitalisering (realisatie van de 'Laan van de Leefomgeving'). Het eindperspectief voor het digitale stelsel is dat met één klik op de kaart de benodigde informatie voor omgevingsplannen, vergunningen en andere besluiten over de fysieke leefomgeving beschikbaar is voor gemeenten, burgers, bedrijven en andere gebruikers. In het bestuursakkoord is afgesproken hiervoor een gefaseerde aanpak te volgen. Maar de 'Laan van de Leefomgeving' is niet het enige voorbeeld. In bijlage 1 is een opsomming gegeven van de verplichtingen voor de ICT systemen die voortvloeien uit de ketengerichte overheidsaanpak. Natuurlijk moeten alle overheden hiervoor de nodige kosten maken, maar het doel van dat alles is dat uiteindelijk de overheidsinformatie veel toegankelijker wordt en de dienstverlening aan burgers en bedrijven aanzienlijk sneller en beter, tegen lagere kosten.

Modernisering noodzakelijk

Als onderdeel van de 'overheidsketen' zal ook de provincie haar systemen moeten aanpassen om een ketengerichte aanpak mogelijk te maken. Maar het is meer dan alleen een verplichting waar we niet onderuit kunnen. Modernisering van de systemen en herinrichting van de administratieve processen is noodzakelijk om een meer toekomstvaste manier van werken mogelijk te maken. Het is niet alleen in de overheidsketen dat samenwerking steeds belangrijker wordt. De provincie opereert steeds vaker als onderdeel van een netwerk. Niet alleen in incidentele projecten, maar ook bij reguliere provincietaken wordt steeds meer de samenwerking met derden gezocht. Een compacte en flexibele netwerkorganisatie die in wisselende verbanden samenwerkt heeft systemen nodig die kunnen 'communiceren' (informatie kunnen uitwisselen) met de systemen van de samenwerkingspartners. Dat stelt heel andere eisen aan de inrichting van de administratieve processen en aan de informatiesystemen. Deze moeten toegankelijker, flexibeler en minder complex worden.

Meerjarenaanpak als vervolg op reorganisatie

In de vorige coalitieperiode is een forse bezuiniging op de organisatie doorgevoerd, die noodzakelijk was om de gevolgen van rijksbezuinigingen op te vangen. Dat is onder meer gerealiseerd door een aanzienlijke inkrimping van de formatie (een reductie van 23%) en een herstructurering (van 13 naar 6 afdelingen)⁶. We gaan ervan uit dat daarmee een organisatiestructuur staat die nog vele jaren ongewijzigd kan blijven. Maar dat gaat niet vanzelf. Het zal de komende jaren nog veel extra inzet van het management en de medewerkers vragen om met een kleinere organisatie die nieuwe structuur optimaal te laten werken zonder in te boeten aan kwaliteit.

De forse inkrimping van de formatie en het aantal afdelingen vergt ook een aanpassing van de manier van werken en van de processen. Het moet efficiënter. Eén van de sleutels daarbij is: terug naar de basis van wat nodig is, weglaten van stappen die niet strikt noodzakelijk zijn, ofwel: het schrappen van overbodige bureaucratie. Een verdergaande flexibilisering van de werkplekinrichting, betere elektronische archivering en elektronische facturering; gebruiksvriendelijker geautomatiseerde toepassingen zullen voor een belangrijk deel de reductie in enkele ondersteunende functies (mn secretaresses, communicatie) moeten compenseren. Ook moeten ze het integraal werken en samenwerken met andere disciplines makkelijker maken. Het is een noodzakelijke steun in de rug voor de vele medewerkers die op een andere manier moeten gaan werken.

Dat maakt dat de verbetering van de systemen een essentiële vervolgstap is op de bezuinigingen in de bedrijfsvoering; het is nodig om de resultaten van de reorganisatie te verzilveren en een stap vooruit te zetten in de kwaliteit van de organisatie.

Kortom; een versterking van de ICT- en informatiesystemen is van strategisch belang voor de provincie Flevoland. Het is niet alleen onontkoombaar om bij te blijven bij de ontwikkelingen in de samenleving en in de overheidsketen, maar ook nodig om een impuls te geven aan de kwaliteit van de organisatie. Daarom willen we hiervoor een programma inrichten.

Wat gaan we doen?

De doorontwikkeling van de ICT en de informatievoorziening willen we aanpakken langs twee sporen: het op orde brengen van de basis en het investeren in nieuwe ontwikkelingen om bij te blijven bij de digitale samenleving.

Basis op orde

Het spoor *Basis op orde* omvat de activiteiten die nodig zijn om het achterstallig onderhoud van de afgelopen jaren (zie blz. 2) in te halen. Hierin worden de volgende vier componenten onderscheiden:

1. Door versnelling van een aantal lopende projecten en activiteiten op punten die cruciaal zijn voor de verdere ontwikkeling, wordt een belangrijke stap gezet in het op orde brengen van de basis. Het gaat om slim digitaal samenwerken, herinrichting van het document- en archiefsysteem, doorontwikkeling van de huisvesting en invoeren van de elektronische handtekening. De start is gepland in 2015.
2. De webrichtlijnen van het ministerie van BZK schrijven voor dat websites ook toegankelijk moeten zijn voor mensen met een visuele of andere fysieke beperking. De website van Flevoland voldoet hier gedeeltelijk aan; een deel van de inhoud moet nog 'drempelvrij' worden gemaakt.
3. De processen van de provincie zijn steeds meer verweven met ICT. ICT is een soort 'openbaar-nutsvoorziening' waarvan de organisatie verwacht dat die altijd beschikbaar is. Om ook in geval van calamiteiten snel over voldoende ICT-werkplekken te kunnen beschikken, is professionalisering van de continuïteitsmaatregelen noodzakelijk. We gaan hiervoor buiten het provinciehuis uitwijkfaciliteiten inrichten in samenwerking met de gemeente Lelystad. Hiertoe maken we over en weer gebruik van elkaars datacentrum.
4. Bij het op orde brengen van de basis hoort ook het optimaliseren van het beheer. Welke gevolgen hebben de aanpassingen in de informatie en ICT-systemen voor de inrichting van het beheer ervan en van de administratieve organisatie? Hoe kan die beheertaak optimaal worden ingericht op een manier die aansluit bij de compacte en flexibele organisatie die Flevoland wil zijn? Om hiervan een goed beeld te krijgen zullen enkele onderzoeken worden uitgevoerd.

Bijblijven bij de digitale samenleving

Binnen dit spoor vallen de acties die nodig zijn voor de modernisering van de ICT. Hierbij ligt de focus op wat nodig is om aan te kunnen sluiten bij de ambities van het Rijk op dit vlak voor de hele overheidsketen. Het spoor omvat drie thema's.

1. Flevoland digitaal in verbinding

Dit gaat over digitale verbinding (informatie-uitwisseling, dienstverlening, zaken doen) met externe partijen, zowel met andere overheden als met burgers en bedrijven. Het ambitieniveau van het Kabinet is onder meer beschreven in de 'Visiebrief digitale overheid 2017' en de Kamerbrief 'Tussenbalans digitale overheid'⁷. Hieruit vloeien enkele nieuwe wetten en wetswijzigingen voort. Om te voldoen aan deze (komende) wet- en regelgeving, zal Flevoland gebruik maken van de verplichte landelijke voorzieningen. Voorbeelden hiervan zijn:

- het stelsel van Basisregistraties. Dit bevat basisgegevens voor een goede uitvoering van overheidstaken in de verschillende beleidsdomeinen.
- het stelsel eID. Hiermee wordt online legitimatie van burgers en bedrijven en daarmee de online veiligheid verbeterd.

- e-facturen en e-formulieren. Hierdoor wordt online zaken doen met een bestuursorgaan makkelijker en sneller.

Flevoland moet daartoe de aansluitingen realiseren.

Daarnaast zal de provincie, in lijn met het initiatiefvoorstel Wet Open Overheid, haar gegevens en informatie toegankelijk en vindbaar maken.

2. Ruimte in Flevoland: eenvoudig en beter

Voor de invoering van de nieuwe Omgevingswet⁵ is een verbetering nodig in de digitale ondersteuning. De huidige digitale informatievoorziening over de fysieke leefomgeving is versnipperd, wisselend van kwaliteit en onvoldoende toegerust op het verlenen van vergunningen en andere besluiten met rechtsgevolgen. Dit leidt tot hoge onderzoekslasten, tijdrovende procedures en informatieverschillen tussen partijen, met de nodige risico's voor rechtsgelijkheid en rechtszekerheid. De grootschalige digitale verbetering van de nieuwe omgevingswet wordt 'Laan van de Leefomgeving' genoemd⁸. Ook Flevoland zal haar processen en systemen hierop moeten aansluiten.

Sinds 2007 zijn de provincies verantwoordelijk voor het ontwerp van een nieuw en beter subsidiestelsel voor het beheer van natuur en landschap. Voor de verbetering van het nieuwe Subsidiestelsel Natuur en Landschapsbeheer heeft het Interprovinciaal Overleg (IPO) samen met diverse ketenpartners de processen en informatiestromen in kaart gebracht, met het doel om één taal, één kaartbeeld en één monitoringsysteem te ontwikkelen. Dit resulteerde in de *Digitale Keten Natuur* (DKN) en het erbij horende Informatiemodel Natuur (IMNa). De DKN ondersteunt de (beleids)processen voor het gebruik en de toepassing van de natuurgegevens. Met het bijeenbrengen van alle beschikbare natuurinformatie ontstaat een volledig beeld van de Nederlandse natuur. Goede informatievoorziening is belangrijk voor een gedegen en efficiënt natuurbeleid. De komende jaren zal ook Flevoland moeten aansluiten op de voorzieningen van de DKN⁹.

Een voorwaarde voor het realiseren van de bovenstaande ambities is dat alle betrokken organisaties hun locatiegegevens hebben gestandaardiseerd. Deze standaardisatieslag vindt bij overheden sinds een aantal jaren plaats binnen het programma INSPIRE¹⁰, dat is opgesteld naar aanleiding van Europese wet- en regelgeving.

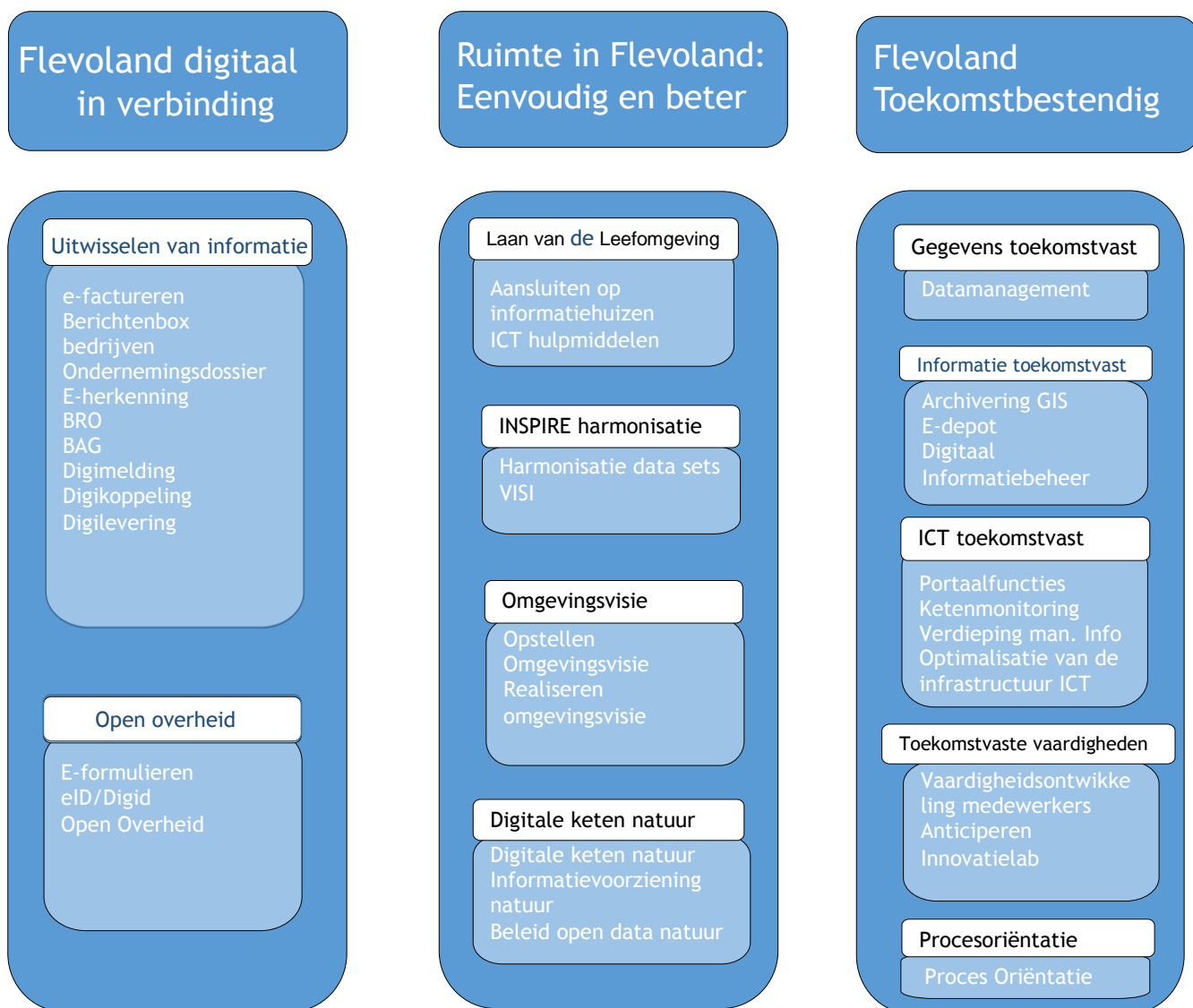
3. Flevoland: Toekomstbestendige ICT

De technologische ontwikkelingen stellen eisen aan de kwaliteit van de ondersteunende ICT-voorzieningen. Voor een goede ondersteuning van de taakuitvoering en besluitvorming is het uitwerken en -waar van toegevoegde waarde- digitaliseren van processen een randvoorwaarde. Het zorgvuldig, logisch, bedrijfsmatig en verantwoord organiseren van informatie en data vergt gerichte inzet en concrete maatregelen¹¹. Ontwikkelingen als e-depot en standaardisatie van informatie spelen hierbij een rol.

Maar ook in een gedigitaliseerde omgeving blijft taakuitvoering en besluitvorming mensenwerk. Om de moderne systemen juist en efficiënt te kunnen benutten, moet daarom ook de nodige aandacht worden besteed aan het versterken en borgen van de noodzakelijke digitale vaardigheden.

Kortom: Om de toenemende digitalisering te faciliteren is het noodzakelijk om ook de ICT-voorzieningen binnen Flevoland en de ICT-vaardigheden van medewerkers op peil te brengen en te houden. Dit thema voorziet daarin.

De onderstaande afbeelding geeft de thema's uit het spoor bijblijven bij de digitale samenleving schematisch weer. Een inhoudelijke toelichting op de afzonderlijke activiteiten is opgenomen in bijlage 1. De globale planning en de projecten voor 2015 en 2016 zijn weergegeven in respectievelijk de bijlagen 3 en 4.

Wat zijn de kosten?

Binnen de ICT is sprake van drie soorten kosten:

1. de jaarlijks terugkerende exploitatiekosten
2. de eenmalige kosten
3. investeringen (die leiden tot kapitaallasten die op hun beurt weer vallen onder de terugkerende exploitatiekosten).

Uitvoering van de plannen kost in totaal € 6,5 mln. aan eenmalige kosten. De verhoging van de exploitatielasten bedraagt per saldo € 0,6 mln. De begrote investeringen passen binnen de financiële kaders.

Bijlage 2 bevat een specificatie van de begrote kosten.

Welke risico's voorzien we?

Met name voor de activiteiten binnen 'Bijblijven bij de digitale samenleving' (de grootste kostenpost) zijn we afhankelijk van landelijke ontwikkelingen. Die afhankelijkheid zit in nieuwe wet- en regelgeving of aanpassing van bestaande wet- en regelgeving, maar vooral ook in het beschikbaar komen van de verplichte software ('landelijke bouwstenen') of van gegevens. Het moment waarop Flevoland een activiteit kan of moet oppakken staat in veel gevallen nog niet vast. Ook van de kosten is slechts een globale inschatting gemaakt. Er zijn nog veel onzekerheden. Zo stemde de Tweede Kamer op 1 juli jl met grote meerderheid in

met de Omgevingswet, maar over de businesscase en de financiële onderbouwing van de implementatie (de Laan van de leefomgeving), is nog volop discussie. Ook is er nog discussie over de reikwijdte, over de rol van de provincies en over het financieringsmodel: levert het Rijk een bijdrage in de (transitie)kosten?

Vanwege die onzekerheden hebben Rijk, IPO, VNG en Unie van Waterschappen in het Bestuursakkoord implementatie Omgevingswet (zie ook blz. 2) afgesproken dat per onderwerp de haalbaarheid en realisatie via businesscases worden onderzocht en dat per fase duidelijke go/no go momenten in het proces worden ingebouwd. In het bestuursakkoord zijn geen afspraken gemaakt over de verdeling van de kosten en baten, behalve voor een beperkt aantal concrete activiteiten die gefinancierd moeten worden om in het najaar met de implementatie te kunnen starten.

Deze afhankelijkheden en onzekerheden betreffen met name het spoor 'Bijblijven bij de digitale samenleving'. Het zijn risico's die niet alleen voor Flevoland gelden, maar voor alle provincies. Daarom zijn in IPO-verband de nodige beheersmaatregelen getroffen.

Binnen Flevoland moet de opdeling van de meerjarenaanpak in componenten in een gefaseerde (plateau)planning en het creëren van maximale flexibiliteit in de financiering door gebruik te maken van een reserve, de risico's in de uitvoering beperken en de stuurbaarheid versterken.

De ramingen in deze notitie zijn gebaseerd op de reikwijdte zoals nu bekend en zonder Rijksbijdrage in de kosten.

Hoe willen we het aanpakken?

Financiële dekking

In bijlage 2 is een overzicht opgenomen van de kosten van het programma, gebaseerd op de huidige inzichten. De investeringen, een totaalbedrag van € 2,5 mln, passen binnen de reeds beschikbare budgettaire kaders.

De extra structurele (exploitatie)kosten bedragen € 0,9 mln. Voor een deel van deze middelen wordt dekking gevonden binnen bestaande middelen. Het resterende structurele tekort van € 0,6 mln. worden gedekt uit de stelpost nieuw beleid. Een begrotingswijziging hiervoor zal worden opgenomen als tweede wijziging op de Programmabegroting 2016.

Voor de dekking van de eenmalige kosten (in totaal € 6,5 mln.) wordt een beroep gedaan op de algemene middelen.

Flexibele aanwending: reserve bedrijfsvoering

De opgave is de doorontwikkeling te realiseren met een minimaal beslag op de middelen. Dat vergt wel flexibiliteit in de besteding, gezien de onzekerheden in de planning en de sterke afhankelijkheid van derden. Die flexibiliteit kan worden verkregen door het weghalen van de 'jaarschotten' tussen de te besteden bedragen. Met het instellen van een reserve bedrijfsvoering voor de duur van het programma (2015-2019), zou de slagkracht worden versterkt. Deze reserve wordt gevuld met de eenmalige storting van € 6,5 mln. voor de dekking van de eenmalige kosten en zou verder worden gevoed door de eventuele onderuitputting op de jaarlijkse ICT-budgetten in die periode. Via de reserve Meerjarenaanpak Bedrijfsvoering kunnen verschuivingen in de planning soepel worden opgevangen.

Sturing programma

Belangrijk voor de sturing van het programma is dat het wordt opgesplitst in overzienbare onderdelen en dat er -gezien de onderlinge afhankelijkheden- een strakke regie wordt gevoerd op de voortgang. Het is ook van belang dat het als een organisatiebrede opgave wordt beleefd, en niet als een 'klusje voor de automatisering'.

Om beide redenen past een sturing door de directie. De directie zal hiertoe een ervaren programmamanager aanstellen en in samenspraak met deze programmamanager een governancestructuur uitwerken.

Bijlage 1: overzicht verplichtingen ‘Bijblijven bij de digitale samenleving’

De Nederlandse Overheid stuurt actief op digitalisering bij de overheidsinstellingen. Bij nieuwe wet- en regelgeving wordt hieraan aandacht besteed, bestaande wet- en regelgeving wordt aangepast, (stelsel-)afspraken worden gemaakt en (landelijke) voorzieningen worden beschikbaar gesteld.

Onderstaand overzicht is niet uitputtend, maar bedoeld om een indruk te geven van wat er op de provincie afkomt.

Digitaal 2017

In het regeerakkoord is opgenomen dat burgers en bedrijven uiterlijk in 2017 op een veilige, betrouwbare en eenvoudige manier, digitaal zaken kunnen doen met de overheid¹². De voordelen voor Flevoland zijn efficiënter werken en een betere dienstverlening.

Overheidsorganisaties hoeven niet zelf het wiel uit te vinden. De rijksoverheid ondersteunt de digitalisering door bijvoorbeeld het beschikbaar stellen van bouwstenen (software of gegevens), standaarden of afsprakenstelsels. Voor digitale dienstverlening, gegevens en informatieveiligheid moet Flevoland een aantal zaken regelen:

- elektronisch factureren mogelijk maken. Ieder jaar versturen bedrijven miljoenen facturen naar de overheid. Deze facturen worden voor een groot deel nog handmatig verwerkt. Dit kost tijd en geld. Daarom stimuleert de overheid bedrijven elektronische facturen te verzenden naar de overheid;
- het ondersteunen van ondernemers in digitale communicatie met Flevoland via de berichtenbox voor bedrijven en het ondernemingsdossier. De berichtenbox bestaat al. De komende periode moet Flevoland relevante processen op de berichtenbox aansluiten. In het ondernemingsdossier zet een ondernemer gegevens over zijn bedrijf, zodat bijvoorbeeld vergunningverlening en toezichthouden eenvoudiger worden;
- elektronische formulieren op de website beschikbaar stellen voor relevante diensten en producten;
- bijdragen aan de totstandkoming van de Basisregistratie Ondergrond (BRO). De inwerkingtreding van de wet Basisregistratie Ondergrond¹³ is voorzien op 1 januari 2016. Met de BRO komt er een landelijke informatievoorziening van publieke bodem- en ondergrondgegevens. De provincie is verplicht om gegevens aan te leveren, te gebruiken en het te melden als er onjuiste gegevens in de BRO worden geconstateerd. De BRO sluit aan bij het stelsel van basisregistraties, waarvan bijvoorbeeld ook het Kadaster en het Handelsregister deel uitmaken;
- de wet Basisregistraties Adressen en Gebouwen (BAG)¹⁴ schrijft voor dat bestuursorganen bij het gebruik van adres- en gebouwgegevens de BAG raadplegen. De provincie moet ICT-systemen waarvoor dit relevant is inregelen;
- een aantal technische voorzieningen aanbrengen die de gegevensuitwisseling tussen overheden ondersteunen;
- de toepassing van het authenticatie systeem eHerkenning mogelijk maken, waarmee de online dienstverlening tussen overheden en bedrijven veilig, betrouwbaar en eenvoudig is geregeld;
- het eID Stelsel op termijn gaan gebruiken¹⁵. eID (elektronische Identificatie) wordt de standaard voor toegang tot digitale dienstverlening en uitwisseling van persoonlijke informatie met de overheid en het bedrijfsleven.

Open standaarden

Het kabinet stelt via de Digitale Agenda.nl¹⁶ en het iNUP¹⁷ open standaarden als norm. Er is een lijst van de standaarden waaraan de gehele publieke sector zich dient te houden. Een voorbeeld van een open standaard is de geo-standaard waarmee geo-informatie zodanig wordt opgeslagen en uitgewisseld dat het niet uitmaakt bij welke leverancier je een geo-informatie systeem hebt gekocht. De geo-informatie volgens de geo-standaard is in ieder pakket te gebruiken. De provincie moet nog een aantal zaken regelen, zoals e-factureren, VISI¹⁸ en de volledige toepassing van de webrichtlijnen. Door open standaarden verbetert de digitale communicatie tussen overheden onderling en ook tussen overheid, bedrijven en

burgers. Daarnaast zorgen open standaarden ervoor dat keuzevrijheid is geborgd. Eén en ander leidt tot kwalitatief hoogwaardige en kostenefficiënte informatie-uitwisseling.

Open Overheid

De overheid wil meer openheid geven over wat zij doet. Ook moet de overheid meer open staan voor plannen vanuit de samenleving. Nederland heeft zich in dit kader aangesloten bij het International Open Government Partnership. Een initiatief wetsvoorstel Open Overheid heeft tot doel overheden en semioverheden transparanter te maken om zo het belang van openbaarheid van publieke informatie voor de democratische rechtsstaat, de burger, het bestuur en economische ontwikkeling beter te dienen¹⁹. Om deze doelen te bereiken verankert het voorstel de toegang tot publieke informatie en het hergebruik van die informatie als rechten van burgers. Daarnaast wordt de actieve openbaarheid versterkt door het verplicht stellen van openbaarmaking uit eigen beweging van bepaalde categorieën informatie. Overheidsorganen moeten een online beschikbaar register gaan bijhouden van de documenten en datasets waarover zij beschikken. Voor Flevoland betekent dit onder andere:

- gegevens kosteloos, rechtenvrij, openbaar, machineleesbaar en volgens open standaarden beschikbaar stellen.
- inkomsten en uitgaven actief openbaar te maken, zodat zien burgers hoe hun geld wordt besteed.
- bijhouden van een online register van documenten en datasets waarover zij beschikt.

Omgevingswet

De nieuwe Omgevingswet²⁰ treedt naar verwachting in 2018 in werking. Het omgevingsrecht bestaat uit tientallen wetten en honderden regelingen voor ruimte, wonen, infrastructuur, milieu, natuur en water. Zij hebben allemaal hun eigen uitgangspunten, werkwijzen en eisen. De wetgeving is daardoor te ingewikkeld geworden voor de mensen die ermee werken. Daardoor duurt het bijvoorbeeld langer voordat een project kan starten. Het kabinet maakt het omgevingsrecht makkelijker en voegt alle regelingen samen in één Omgevingswet. Een belangrijke stap in deze stelselwijziging is het verbeteren van de digitale ontsluiting van gegevens voor initiatiefnemers, belanghebbenden en het bevoegd gezag. Daarbij gaat het niet alleen om het beter beschikbaar maken van gegevens, maar ook om het verbeteren van de kwaliteit en de betrouwbaarheid van die gegevens. Dit moet de herbruikbaarheid van gegevens vergroten, zodat onderzoekslasten omlaag kunnen en besluitvormingsprocessen sneller kunnen worden doorlopen. De provincie moet hiervoor onder andere gegevens over bijvoorbeeld natuur, ruimtelijke plannen, cultuurhistorie en externe veiligheid op gestandaardiseerde wijze gaan aanleveren, een aantal eigen gegevenspakhuisen ('informatiehuizen') inrichten, ICT-voorzieningen voor het uitwisselen van gegevens en samenwerken met medeoverheden inrichten en vooral ook binnen de processen van het omgevingsrecht gebruikmaken van de diverse gegevens die beschikbaar komen.

Digitale Keten Natuur

Eind 2011 is met het Rijk afgesproken het natuurbeleid te decentraliseren naar de provincies. Over de hoofdlijnen van dit beleid en de financiering werd in september 2013 een Natuurpact gesloten met het rijk en maatschappelijke organisaties. De provincies zijn, op basis van internationale verplichtingen, verantwoordelijk voor de realisatie van het Natuur Netwerk Nederland (voorheen Ecologische Hoofdstructuur) en de Natura 2000-gebieden, het (agraris) natuurbeheer en het soortenbeleid. In de Digitale Keten Natuur werken alle partners die verantwoordelijk zijn voor natuurbeheer in Nederland samen aan het gemeenschappelijk gebruik van de Nederlandse natuurgegevens²¹. De Digitale Keten Natuur ondersteunt de (beleids)processen voor het gebruik en de toepassing van de natuurgegevens. Hierdoor ontstaat een volledig beeld van de Nederlandse natuur. Voor het eerst is alle beschikbare natuurinformatie bij elkaar gebracht. Dat zorgt voor efficiency. Een goede informatievoorziening is belangrijk voor een gedegen natuurbeleid. In de praktijk bleek dat de natuurgegevens heel verschillend worden gebruikt en ontsloten. Daardoor was het uitwisselen en onderling vergelijken van de gegevens lastig. De Digitale Keten Natuur (DKN) zorgt nu voor duidelijkheid. De komende jaren zal Flevoland moeten aansluiten op de voorzieningen van de DKN en moeten enkele softwarepakketten in beheer worden genomen.

Europese richtlijn Inspire

De provincie moet nog een aantal zaken op orde brengen om te voldoen aan de komende deadlines van de Europese richtlijn INSPIRE die is vertaald in de Nederlandse Implementatiewet EG-richtlijn infrastructuur ruimtelijke informatie²². De provincie moet een aantal geo-informatiebestanden harmoniseren met Europese dataspecificaties om uitwisseling van gegevens over landsgrenzen heen eenvoudiger te maken. Soms zijn gegevens immers nodig voor gebeurtenissen die zich niet aan landsgrenzen houden, zoals overstromingen of luchtverontreiniging.

Archiefvisie 2011²³

Ook in de digitale toekomst moeten we overheidsinformatie duurzaam bewaren en ervoor zorgen dat deze betrouwbaar en toegankelijk blijft. Voorwaarde is dat we informatie dan al goed kunnen opslaan op het moment waarop die wordt geproduceerd. Daarvoor moeten we ook beschikken over een digitale infrastructuur om deze informatie duurzaam te bewaren en te ontsluiten: een e-depot, het archief van morgen. Flevoland moet hiervoor aansluiten bij de in ontwikkeling zijnde standaarden voor te ontsluiten informatie en overdracht naar een archief wettelijk e-depot regelen. Ook het digitaal duurzaam bewaren en ontsluiten van GIS-materiaal (geografische gegevens, kaarten, ruimtelijke plannen etc.) is noodzakelijk.

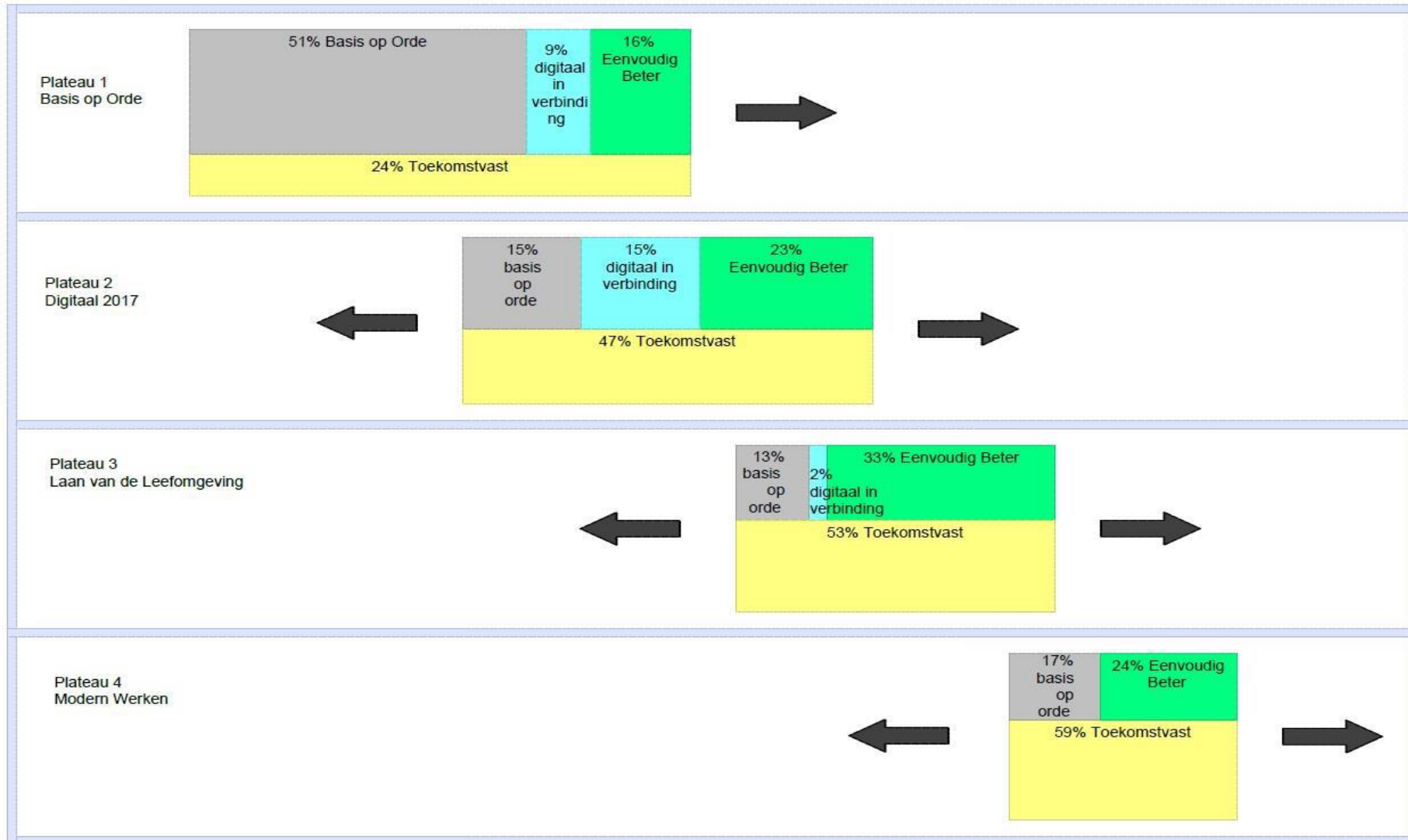
Bijlage 2: Kostenoverzicht

<i>Basis op orde</i>	<i>Investing</i>	<i>Exploitatie*</i>	<i>Eenmalig</i>	<i>Onderbouwing</i>
Ruimte voor professionalisering	650.000	40.625	1.517.000	inhuur programmamanager, privacy officer/mgt ICT projecten SenM) op basis van uurtarief en benodigde inzet, uitwijk o.b.v. redelijk recent onderzoek SenM (incl. offertes), Edoc o.b.v. inschatting leverancier, inzet coordinator e-dienstverlening op basis (meer)jaarcontract.
Programma bedrijfsvoering	72.000	85.000	550.000	globale inschattingen, gebaseerd op inschatting reikwijdte (vooronderzoeken lopen)
Bijblijven bij de digitale samenleving				
Flevoland: digitaal in verbinding				
Uitwisselen van Informatie	80.000	58.500	250.000	Globale inschattingen, deels gebaseerd op inschattingen Logius
Open Overheid	100.000	70.000	200.000	Globale inschatting vooronderzoek, inhuur & realisatie
Eenvoudig en Beter				
Laan van de Leefomgeving	910.000	429.000	595.000	Gebaseerd op landelijke businesscase, gangbare verdeelsleutels daarbij gehanteerd. In het bestuursakkoord van 1 juli 2015 wordt een onzekerheidsmarge van 25% benoemd.
Inspire harmonisatie			50.000	Globale inschatting, gebaseerd op ervaringen van de eerdere fases van Inspire
Omgevingsvisie			100.000	Globale inschatting
Digitale Keten Natuur	147.000	80.000		Gebaseerd op begrotingen BIJ12- Flevolandse deel ingeschat aangevuld met inschatting werk wat in Flevoland zelf moet gebeuren
Visi			150.000	Globale inschatting
Flevoland: Toekomstbestendig				
Gegevens toekomstvast			225.000	Benodigde inhuur
Informatie toekomstvast		10.000	585.000	Zeer globale inschattingen
ICT toekomstvast	520.000	131.000	810.000	Globale inschattingen
Toekomstvast vaardigheden			1.250.000	Uitgangspunt 1% verhoging jaarlijks voor 3 jaar
Procesoriëntatie			190.000	Globale inschattingen
Totaal	2.479.000	904.125	6.502.000	

**De in deze kolom genoemde bedragen zijn de maximumbedragen waarmee op termijn de exploitatielasten worden verhoogd. Dit bedrag is exclusief de kapitaallasten die voortvloeien uit de investeringen. Het te dekken structurele tekort is geen € 0,9 mln., maar € 0,6 mln. omdat een deel van de dekking gevonden wordt binnen bestaande middelen.*

Bijlage 3: Plateauplanning

Investerings en eenmalig geld

Bijlage 4: Projectenoverzicht eerste plateau (2015/2016)

In het eerste plateau van de meerjarenaanpak bedrijfsvoering gaan we werken aan onderstaande projecten.

In het spoor *Basis op Orde* worden een aantal verkenningen en vooronderzoeken uitgevoerd. De professionalisering van het beheer van de ICT, van het beheer van de informatie en van de administratieve organisatie worden onderzocht. Daarnaast komt een aantal projecten tot uitvoering: de uitwijkfaciliteiten, drempels weg - content, opwaardering software archief / document management systeem en het programma bedrijfsvoering.

Het spoor *Bijblijven bij de digitale samenleving* omvat in het eerste plateau vooral verkenningen en, indien mogelijk opstarten van de digitale ondersteuning bij de projecten.

Basis op Orde

Ruimte voor Professionalisering

Uitwijkfaciliteiten
 Drempels weg – content
 Professionalisering Administratieve Organisatie
 Professionalisering beheer ICT
 Professionalisering beheer Informatie
 Opwaardering software archief / document management systeem
 Inhuur programmamanager, coördinator e-dienstverlening, privacy-officer, manager ICT-projecten

Programma Bedrijfsvoering

Slim Digitaal Samenwerken
 Herinrichting Archief / Document Management
 Inzet smartboards
 Digitale paraaf / handtekening

Bijblijven bij de digitale samenleving

Flevoland: Digitaal in Verbinding

Basisregistratie Adressen en Gebouwen
 Digimelding, digikoppeling, digilevering
 e-formulieren
 e-ID –stelsel
 Open Overheid

Ruimte in Flevoland: eenvoudig en beter

Laan van de Leefomgeving : Informatiehuizen
 Omgevingsvisie: digitale ondersteuning
 Digitale Keten Natuur: digitale ondersteuning
 VISI : digitale ondersteuning

Flevoland: Toekomstvast

Datamanagement
 e-depot
 Digitaal informatiebeheer
 Archivering GIS
 Verdieping Ketenmonitoring
 Verdieping Management Informatie
 Optimalisatie Infrastructuur
 Portaalfuncties Management en Medewerkers
 Bijblijven door anticiperen
 Proces oriëntatie
 Applicatie- en informatielandschap

Overzicht noten

¹ Uit 'Van wie is deze hond? Politieke sturing op dienstverlening en ICT', Raad voor het openbaar bestuur juni 2013, blz.71

² 'Visiebrief digitale overheid 2017' van 23 mei 2013 (<http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/kamerstukken/2013/05/23/visiebrief-digitale-overheid-2017.html>)

³ Dat dit strategisch belang van ICT nog steeds onvoldoende wordt erkend, ziet de Raad voor het Openbaar bestuur als een belemmerende factor voor een krachtige overheid die de technische uitdagingen van haar tijd kan aangaan, zie 'Van wie is deze hond? Politieke sturing op dienstverlening en ICT', Raad voor het openbaar bestuur juni 2013, blz.75.

⁴ De minister van BZK schetst de ambities in zijn 'Visiebrief digitale overheid 2017' van 23 mei 2013 (zie noot 2).

⁵ Op 1 juli 2015 heeft de Tweede Kamer de Omgevingswet aangenomen. Deze maakt het omgevingsrecht eenvoudiger door 26 sectorale wetten te vervangen door één wet voor de hele leefomgeving. Dit moet leiden tot minder regels, heldere en snellere procedures en een aanzienlijke besparing in de kosten. In de wet zijn de taken en bevoegdheden van de verschillende overheden voor de fysieke leefomgeving vastgelegd. De provincies hebben daarbij een cruciale rol. Om de provincies in staat te stellen deze waar te maken, is een aantal kerninstrumenten opgenomen. Het gaat daarbij om instrumenten die de totstandkoming van het omgevingsbeleid ondersteunen (omgevingsvisie en programma's), instrumenten voor doorwerking (instructieregels en –besluiten) en regels en toestemmingen die zijn gericht tot initiatiefnemers (omgevingsverordening, -vergunning en projectbesluit). Om de wet ook daadwerkelijk in werking te laten treden in 2018 is het belangrijk dat er nu al wordt gestart met de implementatie. Daarom wordt al werk gemaakt van het Omgevingsloket online. Volgend jaar worden de begrippen en technieken vastgesteld zodat de systemen op elkaar kunnen worden aangesloten. In 2017 worden de centrale en decentrale regelgeving verwerkt in het digitale systeem. In 2018 gaat het geheel online. Zie voor meer informatie: <http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/omgevingswet>. De relevante documenten zijn te vinden op: <http://www.infomil.nl/onderwerpen/ruimte/omgevingswet/regelgeving/> (informatiesite ministerie van I&M).

⁶ Zie hiervoor 'Rapportage organisatieontwikkeling', november 2014, e-docs 1775785

⁷ Beide documenten zijn te vinden op <http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/> onder kenmerk 2013-0000306907 (Visiebrief digitale overheid 2017) en 2014-0000318776 (Tussenbalans digitale overheid).

⁸ Voor meer informatie over de Laan van de Leefomgeving, zie: <http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/rapporten/2015/02/18/bijlage-2-naar-de-laan-van-de-leefomgeving-bouwsteen-voor-een-digitaal.html>

⁹ Zie <http://www.portaalnatuurelandschap.nl/>

¹⁰ Zie <http://inspire-geoportal.ec.europa.eu/>

¹¹ Brief 'Voorkom digitale dementie' van 2 april 2015. In deze brief roepen bestuurders van gemeenten, provincies (o.a. CdK's Overijssel en Zeeland) en waterschappen hun collega's op om duurzame digitale toegankelijkheid hoog op de agenda te zetten, om 'digitale dementie' af te wenden. Zij roepen op tot kwaliteitsverbetering van de archivering en informatievoorziening en tot het ontwikkelen van een strategie om aan te sluiten op een e-depotvoorziening.

¹² 'De dienstverlening door overheden moet beter. Bedrijven en burgers kunnen uiterlijk in 2017 zaken die ze met de overheid doen – zoals het aanvragen van een vergunning – digitaal afhandelen. Er komt een eenmalige gegevensuitvraag voor ondernemers die gebruik maken van het Ondernemingsdossier om bedrijfsgegevens uit te wisselen met de overheid.', citaat uit 'Bruggen slaan', Regeerakkoord VVD-PvdA, 29 oktober 2012, blz. 10. Zie ook 'Goed geregeld, een verantwoorde vermindering van regeldruk 2012-2017', ministerie Economische Zaken, 25 april 2013; 'Visiebrief digitale overheid 2017', ministerie Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, 23 mei 2013; 'Tussenbalans digitale overheid', ministerie Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, 23 juni 2014. De verantwoordelijke ministers Plasterk en Blok hebben inmiddels overigens al laten weten dat de deadline van 2017 niet gehaald gaat worden.

¹³ Wet basisregistratie ondergrond – in ontwikkeling (<http://www.digitaleoverheid.nl/onderwerpen/stelselinformatiepunt/stelsel-van-basisregistraties/1489-basisregistratie-ondergrond-bro>)

¹⁴ Wet basisregistraties adressen en gebouwen (http://wetten.overheid.nl/BWBR0023466/geldigheidsdatum_30-04-2015)

¹⁵ Kamerbrief 'Voortgang eID', ministerie Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, 9 februari 2015

¹⁶ Digitale Agenda.nl (<http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/ict/documenten-en-publicaties/kamerstukken/2011/05/17/digitale-agendanl.html>)

¹⁷ iNUP (<http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/kamerstukken/2011/05/30/aanbie-dingsbrief-overheidsbrede-implementatieagenda-voor-dienstverlening-en-e-overheid-i-nup.html>)

¹⁸ VISI vormt de basis voor communicatie en informatieoverdracht in organisaties en (bouw)projecten. Deze algemeen geaccepteerde en sector brede standaard structureert, bewaakt en bewaart de communicatieafspraken.

¹⁹ *Initiatiefvoorstel Voortman en Schouw Wet open overheid, ingediend 2 juli 2012, thans in behandeling bij de 2^e Kamer.* (http://www.eerstekamer.nl/wetsvoorstel/33328_initiatiefvoorstel_voortman)

²⁰ *Omgevingswet* (<http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/omgevingswet>)

²¹ *Digitale Keten Natuur* (<https://www.portaalnatuurenlanschap.nl/themas/digitale-keten-natuur/overzicht-digitale-keten-natuur/>)

²² *Implementatiewet EG-richtlijn infrastructuur ruimtelijke informatie*
(http://wetten.overheid.nl/BWBR0026158/geldigheidsdatum_30-04-2015)

²³ *Kamerbrief 'Archiefvisie', ministerie Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, 30 juni 2011*